

Reconeixements

Premi Maulet, 2022

Medalla d'Or de la Ciutat
d'Alaquàs

Q, i, A

ANY 2022
COMISSIÓ 9D'OCTUBRE
PREMIS MAULET

CALFAR

Premi Maulet, 2022

Atorgat per la Comissió 9 d'Octubre de Torrent
3 d'abril de 2022

Paraules de Maria Jesús Herrada
Presidenta de la Comissió 9 d'octubre de Torrent

Anem a parlar ara del poble d'Alaquàs, allà cap al 1980, un grup de persones del món de l'educació i de la cultura van pensar que era un bon moment de recuperar la memòria històrica d'Alaquàs, a més a més d'intentar i crear consciència del poble, ja que pels anys seixanta i setanta hi havia persones nouvingudes i començaven a sentir-se com a casa seua.

Així que aquest grup de persones, com millor sabien donar la benvinguda, va ser donant a conèixer la llengua del poble, les seues tradicions, la seua història; al remat, la cultura del poble.

Un bon grapat d'institucions del poble i persones interessades, han anat donant suport a aquest magnífic projecte perquè any rere any, de manera més o menys puntual, es poguera descobrir un racó més d'aquestes tradicions, activitats, formes de vida, aspectes econòmics d'aquelles persones que al llarg del temps han viscut a Alaquàs deixant-hi la seua empremta per sempre.

Així que *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, publica el que fa referència a tot allò que envolta la vida d'Alaquàs, bé siga passat o present, patrimoni material com immaterial, o bé siga bo o roí. El que més sorprén i meravella és la constància de no deixar mai de seguir treballant durant 42 anys, per descobrir, aprendre i comprendre coses de la seua gent, la nostra terra, al mateix temps que procura conservar aquesta informació i pretendre difondre-la.

Per aquesta raó que la Comissió 9 d'Octubre de Torrent vol posar de manifest el vostre treball mitjançant el lliurament del premi Maulet 2022.

Moltes gràcies a l'Associació 9 d'octubre per la reconeixença que ens fan al col·lectiu de *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*.

Estic segur que aquells camperols d'Alaquàs que els primers dies de maig de 1707 sofriren l'entrada de les tropes borbòniques que ocuparen durant setmanes el seu Castell..., avui se sentirien orgullosos d'aquest premi.

Enguany editarem el volum XLII de la nostra publicació que al llarg del temps ha donat a conèixer la història de la gent d'Alaquàs, especialment de la gent anònima. La publicació va nèixer per buscar documents per explicar la història del poble als col·legis i instituts. Alguns pensàvem que la història general es comprenia millor quan es partia de la història local. Així començarem a buscar...

La llavor s'ha continuat al llarg de quaranta-dos anys i ha estat gràcies a desenes de persones, més de dues-centes, que dintre de l'agrupació o consell d'estudis locals, han investigat en una gran quantitat d'arxius per donar a conèixer la història de la gent, de les persones d'Alaquàs.

Quaderns han ajudat al fet que...

El Castell siga del poble d'Alaquàs reivindicant als anys huitanta la propietat sentimental com a primer pas per reivindicar la propietat definitiva de l'edifici;

Es declare el Cant de la Carxofa com a Bé d'Interés cultural (avui precisament se celebra la seua festa);

S'escriguen obres de narrativa i teatre: *Destí de Malaurança*, *Los baños del Callejón*, *Llegendes del Castell d'Alaquàs...*; o que s'hagen rodat ja dues pel·lícules: *Captives* i *Memòries del campament de presoners d'Alaquàs...*; o s'hagen estrenat simfonies com *La Fulla de Malva* o cançons populars com *El meu poble té un Castell*.

...O que s'hagen recuperat milers i milers de fotografies des de fa quaranta anys..., o que s'hagen recuperat tradicions, festes, costums, oficis, formes de vida...

...O que Alaquàs estiga aveïnat amb la ciutat de Cremona i tinga un col·legi amb aquest nom.

...O que els gegants del poble, Carmesina i Sotil, siguin símbols d'integració cultural...

...O que es tinguin itineraris històrics, guies didàctiques i materials per les escoles.

Gràcies als grups d'investigació local i a l'Ajuntament d'Alaquàs, que sempre ha estat al nostre costat, acabem de presentar la nova col·lecció *Memòria Popular i Patrimoni...*, o s'haja recuperat una marca artesanal local, *Aguilar...*, o quasi cent persones acudeixen regularment al seminari d'història local que organitza la Universitat Popular..., o que divendres passat s'inaugurara una exposició sobre la Guerra Civil per part dels alumnes i professors de l'institut... La gent, les persones estan sempre presents. Els alumnes, ara, tenen més informació per comprendre.

Aquest premi reconeix la llavor de moltes i moltes persones. Moltes gràcies.

Recepció del premi Maulet 2022 per part de Teresa Guerrero, Lola Alfonso i Enric Juan.

Medalla d'Or de la Ciutat d'Alaquàs.

Medalla d'Or de la Ciutat d'Alaquàs

28 d'abril de 2022

Paraules de Toni Saura
Alcalde d'Alaquàs

Benvolgut president de la Mancomunitat de l'Horta Sud, regidors i regidores de la corporació, jutgessa i jutge de pau, falleres majors, membres de l'equip de redacció de *Quaderns d'Investigació*, veïns i veïnes.

Bona vesprada.

La Medalla d'Or de la ciutat d'Alaquàs és el reconeixement més prestigiós que l'Ajuntament, en nom de la ciutadania, atorga. La Medalla es va crear per a premiar mèrits extraordinaris que concórreguen en personalitats, entitats o corporacions, que han prestat servei a la ciutat o dispensat honors a ella.

Per la seua especial significació en la vida social i cultural del nostre poble, per la seua rellevància en la nostra història local i per ser part fonamental en la construcció permanent d'allò del que totes les persones que estem ací aquesta vesprada ens sentim molt orgullosos: del nostre poble, d'Alaquàs. És per a mi un gran privilegi, com a alcalde d'Alaquàs, tindre l'honor de fer el lliurament de la medalla d'or de la ciutat d'Alaquàs a *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*.

L'any 2020, *Quaderns d'Investigació* va complir 40 anys. Quatre dècades treballant, editant any rere any una publicació en què les investigacions i estudis realitzats han parlat sobre les activitats, els comportaments, les formes de vida, les tradicions, les creacions artístiques i els problemes de les persones d'Alaquàs. Especialment de la història de les persones anònimes, la història de les persones sense història.

Les històries locals són essencials per al reconeixement de la memòria pròpia i fonamentals per abordar el futur. No hi ha dubte que Alaquàs és una ciutat amb una història valuosa. Una història que *Quaderns d'Investigació* s'ha encarregat d'estudiar i aprofundir en tots els seus aspectes des de fa quatre dècades.

Als anys 80 van sorgir un bon nombre de publicacions històriques, les quals tenien el propòsit de recuperar la memòria i la identitat dels pobles i comarques valencianes. Al nostre poble, va ser un professor d'història a l'Institut de Batxillerat, Enric Juan Redal qui, amb el suport de la clavaria de la Mare de Déu de l'Olivar de 1981, va impulsar la creació de *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*. Enric, junt a Josep M. Soriano Besó i un grup d'historiadors i persones lligades a la cultura, van crear un consell de redacció que va ser la llavor de la publicació que actualment coneixem.

En aquestes quatre dècades s'han publicat al voltant de 3.200 fotografies antigues i més de tres-cents estudis, documentats per més de 120 persones investigadores. Totes elles, des de visions plurals, han donat compte de les possibilitats de la història local i han aportat la mirada històrica necessària en tot grup humà; també han mostrat el quefer i els sentiments de dones i homes que viuen en diferents moments. Aquesta mirada s'ha anat convertint en una extraordinària pel·lícula de colors cada vegada més nítids sobre la sensibilitat i els subjectes històrics; els sentiments personals i els interessos intel·lectuals; les reflexions artístiques i la valoració científica; les representacions culturals i el compromís cívic... i que, amb les múltiples reflexions, han arribat a destacar el poble, els seus interessos i creacions, i el seu paper en els processos històrics.

Quaderns d'Investigació al llarg d'aquest període ha aprofundit en la importància de la història local com a escenari propici per a l'anàlisi de la vida quotidiana, els hàbits i els costums del poble d'Alaquàs. Tot aquest treball, dut a terme amb minuciositat i serietat, no hi ha dubte que serveix perquè les generacions presents i futures entenguen i valoren el lloc on viuen.

No cal dir que, en la immensa majoria dels articles de *Quaderns*, han sigut els alaquasers i alaquaseres els seus principals protagonistes. *Quaderns* ha contextualitzat en molts casos la seua història personal i familiar, oferint-nos un acostament a la història més pròxima i revelant-nos el protagonisme d'aquelles persones que van viure i van sentir Alaquàs. Tot això fent una anàlisi dels fets, processos i fenòmens locals. Anàlisi que en molts casos ha portat a la reconstrucció de la història familiar i personal de persones que, de no ser per la tasca duta a terme per *Quaderns*, no haurien tingut el protagonisme que segurament mereixien.

Des de 1981, *Quaderns d'Investigació* pertany a la ciutat d'Alaquàs. I diem pertany perquè aquest verb, pertànyer, en el diccionari té una accepció molt concreta «ser part integrant d'alguna cosa». I sens dubte, *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* és part integrant del nostre municipi. I és que les persones que habitem Alaquàs ens sentim identificades amb ell.

Sobre el significat i transcendència d'aquest reconeixement, cal afirmar que, per a l'Ajuntament d'Alaquàs, la tasca que du a terme *Quaderns d'Investigació* és un exemple únic. Tal i com el col·lectiu Alaquàs Debat, que va promoure aquest reconeixement, ha destacat, de les seues pàgines ha eixit el fonament històric i social que ha fet possible esdeveniments tan transcendents per a Alaquàs com ara la recuperació del Castell Palau com a edifici públic; l'agermanament amb la ciutat italiana de Cremona; i el reconeixement com a festa d'interés turístic del Cant de la Carxofa i de la Cordà del Crist. A més, molts dels episodis històrics estudiats a les pàgines del *Llibre del poble* han servit com a base de diverses obres literàries i musicals, destacant l'últim que vam presentar fa pocs dies: *Alaquàs amb nom de dona*, en què es recupera la història d'algunes dones d'Alaquàs, moltes d'elles anònimes, que van contribuir a la construcció del nostre present.

D'entre tots els treballs realitzats, cal destacar la profunda i rigorosa investigació realitzada sobre el Castell Palau. A través dels exemplars editats cada any, s'ha reconstruït la història de l'edifici i s'ha ampliat i aprofundit en aspectes fonamentals de cara al seu coneixement. El nexa d'unió entre aquest monument i *Quaderns* és indiscutible i es fa patent any rere any el primer dissabte de Festes Majors, quan la seua publicació anual és presentada ací al Castell.

Però, més enllà dels estudis objectius que amb rigor s'han desenvolupat sobre el monument, és fonamental el paper que *Quaderns* ha tingut en la lluita d'Alaquàs per la defensa de la seua identitat a través de la recuperació del seu Castell. L'esforç dels alaquasers i alaquaseres va permetre recuperar un espai públic que hui no sols està carregat de simbolisme sinó també de cultura i ensenyament. No hi ha dubte que *Quaderns* ha sigut una peça clau en el procés de recuperació que va concloure en 2003 amb l'obertura per a tota la ciutadania del major símbol de la ciutat d'Alaquàs.

El cultiu de la història local que ha realitzat *Quaderns d'Investigació* no fomenta el localisme estret i suspicax sinó que el combat, ensenya a ser modestos i agraïts; enrobusteix la solidaritat; fomenta la confiança en l'esforç propi i, de la mà de les persones autores, projecta la nostra ciutat més enllà del nostre entorn, i converteix la publicació en un referent comarcal.

En aquests anys s'ha cobert una etapa en la qual *Quaderns d'Investigació* s'ha consolidat com una publicació de referència. No hi ha dubte que, a partir d'ara, les persones que integren el col·lectiu continuaran treballant per a adaptar la publicació a les circumstàncies, en molts casos canviants. Sense dubte, per la posició rellevant que *Quaderns d'Investigació* té i per la qualitat dels treballs realitzats, aquest col·lectiu està nomenat a jugar un paper crucial en l'entramat cultural i social de la nostra ciutat.

Cada vegada, *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, sou un col·lectiu més gran, més fort, amb més persones que col·laboren i cada vegada és més reconegut el vostre treball, i en moments d'incertesa com els que vivim és més necessari que mai que continueu amb la vostra tasca, perquè sou un referent ferm i sòlid, que ens aporta sentit, que ens aporta coneixement i que ens aporta futur. Així que moltes gràcies a tots els que heu format part o formeu part de *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, gràcies per fer viable aquest enorme projecte cultural, amb una professionalitat, una entrega i un treball admirable que deixa un llegat i una petjada inoblidables i tot des de la discreció, el trellat i el rigor perquè Alaquàs no s'entendria sense *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, sense el llibre del poble. Un fortíssim aplaudiment per a tots vosaltres i especialment per als que ja no estan entre nosaltres...

Però no vull posar solament l'accent en el passat, en la història, perquè *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* també significa futur, significa per vindre, significa esperança, llibertat i dignitat.

Per aquest motiu el lliurament d'aquesta medalla no solament és un merescut homenatge a la trajectòria de *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* sinó, i molt especialment, al futur de l'entitat del nostre poble, amb l'encomana expressa que participeu en el lideratge del nostre futur col·lectiu.

A Alaquàs tenim la immensa sort de comptar, entre molts altres, amb dos grans referents: *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* i el nostre Castell.

Aquest gran Castell-Palau que hui, com sempre, ens alberga i ens acull entre els seus murs, i que ens transmet un missatge a través de les notes de música que encara ressonen en l'edifici i que volen dir-nos que tot anirà bé mentre ens mantinguem units, mentre ens mantingam fidels als nostres valors i tradicions, mentre confiem en la nostra fortalesa com a poble, mentre recordem d'on venim i qui som, mentre, senzillament, continuem sent Alaquàs.

És per tant per a mi un honor fer lliurament, en nom de la corporació municipal i del poble d'Alaquàs de la Medalla d'Or de la Ciutat d'Alaquàs al col·lectiu *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*.

Quaderns, la mirada des de la Investigació de documents

Investigar en els grans fons documentals ens permet tindre entre les mans testimonis de primera mà de la vida dels nostres avantpassats. Cert és que, de vegades, cal llegir centenars de pàgines sense cap resultat; però, des de la donació de l'alqueria d'Alaquàs a Bernat de Castelló i a Eva, la seua muller, en 1238, fins a sentir entre els dits les restes del fang de la riuada que va patir el nostre poble en 1731, són moltes les vides que hem pogut esbrinar en eixos documents. Dones, homes, xiquetes i xiquets, fins eixe moment en el més complet anonimat, han anat eixint a la llum. Testimonis vius de persones que, provinents de molts indrets de les Espanyes, i més enllà, anaren conformant la societat que ara som.

Però investigar sense fer públics els resultats sols serveix per a augmentar l'ego d'aquell que ho fa. *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* ha permés donar a conèixer qui eren i què feien eixes persones. On vivien; com es guanyaven la vida; els seus noms. Des dels mestres d'obra de terra dels segles XIV i XV, que amb els ollers ompliren les cuines dels valencians, i d'altres indrets de l'antiga Corona d'Aragó, fins als llauradors, obrers de vila, sabaters, matalafers, ferrers, fusters... són molts els personatges, sarraïns o cristians, que han eixit de l'ostracisme. Un ostracisme agreujat en el cas de les dones. Alaquaseres condemnades a ser, muller de, filla de, viuda de..., però que en realitat suportaren el pes familiar. Amb pocs, és veritat, però excepcionals casos en què gaudiren de preeminència en la seua vida sobre els homes. D'elles, també hem parlat en *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*.

Trobar documents del nostre passat ens ha permés posar punts i comes al que ja sabíem, però també punts i seguit, perquè sempre hi ha de nous que acaben omplint els buits del nostre coneixement. *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* acaba sempre per a mi, amb un punt i seguit. Els anime que continuen afavorint la recerca de documents que ens parlen de les vides d'aquells que ens varen precedir en aquest beneït poble. Els assegure que tindre davant eixos testimonis vitals és apassionant.

Moltes gràcies!!

Adrià Hernández García.

Pau M. Sarrió Andrés.

Quaderns, la mirada des de l'oportunitat de publicar els primers treballs

Quaderns és una porta oberta, de bat a bat, al futur. En el mateix embrió del nostre *Llibre del poble* va haver ja una aposta decidida de futur: l'afany que els alumnes d'un mestre d'Història nouvingut descobriren el seu passat, capbussant-se en les històries ocorregudes als carrers que cada dia xafaven. Històries que havien esperat pacients l'hora de la seua exhumació dels arxius.

I moltes d'aquelles, ja exalumnes i ara estudiants d'Història, participaren d'aquell procés entre les primeres pàgines dels nostres *Quaderns*. En elles ens redescobriren la parròquia de l'Assumpció, els sostres cassetonats i els paviments ceràmics del Castell, les regalies del senyoriu d'Alaquàs i més d'un aspecte demogràfic sobre el nostre poble.

Hem de confessar-vos que, passats els anys, hem sigut molts els qui hem seguit la vostra petjada, quan des de ben joves hem obert antics àlbums de fotos per engrossir la nostra història gràfica i quan, setembre a setembre, hem continuat contant històries de senyors, d'obres de teatre, de presoneres, perolers, angelets de la Carxofa i campaners. Després que, des de menuts, assistírem a com, any rere any, a la prestatgeria de casa se sumava un nou Quadern.

¿Veieu? La història de *Quaderns* és un camí pedagògic. Des d'aquell llunyà any 81, hem sigut molts els qui, en el caliu del nostre poble, hem tocat amb mans inexpertes, però ben il·lusionades, els nostres primers documents; fervorosament encuriosits, hem recorregut els carrers d'Alaquàs amb la càmera de fotos a la mà i hem fet les primeres entrevistes als majors del poble. Aquella il·lusió per donar els nostres primers passos en la investigació, a Alaquàs s'ha vehiculat a través de l'edició i publicació dels *Quaderns*, que ens han ofert una de les majors oportunitats que un historiador pot tindre: compartir amb la societat el coneixement que ha creat.

Continuarem obrint als carrers del nostre poble horitzons de futur.

Quaderns, la mirada des de la memòria oral

Bona vesprada a tots, autoritats i amics tots.

Història oral... Efectivament. Quan l'any 81 del segle passat encetàrem este llarg camí de *Quaderns*, Baltassar, Quico Garcia i jo sabíem ja que la nostra participació anava a ser en eixe camp: la història oral. I així li ho diguérem a Enric.

El nostre compromís havia de centrar-se en recollir fotos que donaren testimoni de com vivien els alaquassers de les primeres dècades del segle vint. I també en escoltar i recollir anècdotes i vivències dels majors que mantenien viva la memòria d'aquell Alaquàs que començava ja, en 1981, a ser llunyà.

El capellà i professor de la Universitat, Don José Esteve, ens va omplir de referències familiars vinculades al seu Forn de la Senyoria, i a les seues vivències de l'activitat parroquial. Les reunions periòdiques que teníem els integrants primers del col·lectiu, de la mà de don José Esteve i d'Enric ens orientaren i, sobretot, ens estimularen en eixe compromís de rescatar i conservar la memòria dels nostres majors.

La incorporació pocs anys després, durant un breu període de temps de Juan Alabau i de Mariano Planells, i de Maria Esteve, de Lola Alfonso, i poc després de Ramón Tarín representà un pas important en esta vessant de la investigació.

Les pàgines dels quaranta-un volums de *Quaderns* estan plenes de biografies i de relats. I de tradicions culinàries i festives dels nostres avantpassats, amb la participació destacada de la infatigable Maria Esteve.

I cal fer un punt i a part de les aportacions de Ramón Tarín. Les seues incomputables aportacions han anat molt més enllà del recull de la tradició oral, a través de les biografies i dels relats dels majors. Ramón ha entrat en les seues tasques investigadores als arxius de la sèquia de Benàger i Faitanar, a les hemeroteques i també als arxius de la Diputació i ens ha documentat sobre fets rellevants del segle XIX com l'apertura del Camí Nou de Mislata a Torrent, el funcionament del tramvia de València a Torrent, o sobre els censos electorals del mitjan del segle XIX. I no m'oblidge de l'inventari exhaustiu sobre els oficis que ocupaven als treballadors de l'Alaquàs al llarg del segle XX: ferrers, aladriers, torners, mestres d'aixa, fornillers, obrers de vila, esporgadors, herbassers, etc. incloquant en molts casos els llinatges familiars vinculats a molts d'estos oficis.

Acabe. Quaranta anys de *Quaderns*. De rescat i preservació de la tradició oral dels nostres avantpassats. I de conreu i manteniment d'unes arrels que mantenen viva la memòria col·lectiva de l'Alaquàs del segle XXI.

Paraules de Teresa Guerrero Sarguero
Col·lectiu *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*

Quaderns, la mirada des de la conservació i l'estudi de les imatges

Des dels inicis, *Quaderns* ha apostat per les imatges: des de 1981 el fet de posar fotografies al *Llibre* ha estat un element molt important ja fora per acompanyar els estudis o al final del llibre amb la ja coneguda Història Gràfica.

I aquesta és una aposta molt ferma ja que, amb el pas del temps, el fet de tindre imatges a la publicació, mostrar imatges i recollir imatges resulta un fet innegociable dins de les darreres tasques d'edició de cada volum. Per al col·lectiu, és molt important recollir tots aquells records que algú, en algun moment va decidir que calia deixar per a la posteritat. Gràcies a totes aquelles persones que al llarg del temps van immortalitzar la seua vida, nosaltres podem fer-nos una idea molt més clara de com era el nostre poble. La història oral, igualment, ens apropa a eixa realitat, també ens resulta tremendament important i curiós el fet d'escoltar a aquelles persones que van construïnt la història quotidiana, però ens ajuda moltíssim a fer-nos a la idea, el fet de tindre imatges. I pensem-ho, la història local, la dels nostres avantpassats que a poc a poc van fer camí de manera silenciosa i vivint les seues vides tan bé com era possible, mereixen tant de reconeixement o més que aquells que van deixar el seu nom i "la seua foto" a la Història general, eixa que va amb majúscules i lletres grans.

La tasca de recuperació que s'ha fet al llarg d'aquests anys és molt remarcable i important ja que, en els 41 volums que ens acompanyen, podem veure imatges del que configura la quotidianitat del nostre poble: les festes, esdeveniments importants, fins i tot una mudança o un berenar de Pasqua... Tots eixos records que restarien a la memòria dels participants o a un calaix, i que al llarg dels anys, Vicent, Ramón, Pepe i tants altres han anat recollint i portant amb una

Josep Soriano Bessó.

Teresa Guerrero Sarguero.

delicadesa que ens feia veure la importància d'aquells tresors. Actualment, amb la digitalització, ens resulta més senzill tindre cura de les imatges. A més, tant amb l'arxiu de l'Ajuntament d'*Imatges per al futur* com amb els membres de l'Associació Fotogràfica d'Alaquàs, podem barrejar les imatges antigues amb les de l'actualitat donant així una visió molt més ampla i que ens pot ajudar a entendre el conjunt.

I és que *Quaderns*, la publicació com a tal, cal veure-la com un tot: el text i la imatge. El text com a base, com a fet, com a informació imprescindible; i la imatge com a segell, com a acompanyant, com a rúbrica i mostra de que, tot allò que veiem és important, ens informa i ens manté viu el record.

Paraules de Lola Alfonso Noguerón
Col·lectiu *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*

Quaderns, la mirada des de la perseverança d'un projecte editorial

Bona vesprada,

Si ara estem ací, és perquè *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* existeix des de fa molts anys, i això significa una perseverança, una constància i una tenacitat difícil d'explicar en uns temps on la informació efímera i sense continuïtat, ens envolta; i a més a més on eixa persistència es basa en un treball altruista i generós.

També on la informació històrica no sempre aconsegueix arribar a una difusió com la que *Quaderns* ha aconseguit.

Aquest camí s'ha fet amb ajuda, i les persones que han format part i formem part del col·lectiu, han anat canviant al llarg d'aquest recorregut. La gent de *Quaderns* som persones a les quals ens uneix l'estima pel poble. Hem tingut la sort de comptar amb un director que tot i haver nascut a Alzira, i no ser alaquaser de bressol, és molt molt d'Alaquàs i alaquaser de cor, que ha guiat al col·lectiu, i on el fet important era *Quaderns*.

A mi sempre m'ha encantat. És un col·lectiu divers, on més enllà de la ideologia de cadascun de nosaltres, totes i tots que han estat i estem ens uneix el treball pel poble, formen un grup tolerant en la diversitat on el que importa és Alaquàs, i s'ha aconseguit que qualsevol persona que vulga saber del nostre poble, pot consultar *Quaderns*, i saber d'aquest racó del món des de qualsevol lloc del planeta.

Sóc la presidenta, com podria ser qualsevol dels companys, i els que estem dins sabem que el fet rellevant no és el càrrec, sinó aportar allò que cadascú pot, en el moment que pot, i en eixe sentit, ens estimem perquè ens reconeguem com a persones compromeses amb Alaquàs.

Hem passat moments de tota classe: reunions eternes, reunions curtes, reunions que no hem pogut fer per mil raons, moments en els que no hi havia diners per pagar la publicació. Ens hem reunit en el local de les parroquials, dels empresaris, en els caçadors..., anys i anys on els lingüistes i el director tancaven l'edició en estiu, en temps de vacances.

A cada moment que ens hem ajuntat hem gaudit de la companyia i sapiència, tenim una germanor i afecte més enllà de la nostra edat, del nostre gènere o

Lola Alfonso Noguero.

de la nostra professió. Quantes vegades no he pogut ajudar i sempre el mateix: cadascú aporta el que pot, sense protagonismes, sense personalismes, com treballa el director. Això és el col·lectiu de *Quaderns*.

L'altre dia, un dels companys de *Quaderns* comentava com d'interessant i recomanable és llegir els primers anys del llibre amb la mirada actual. I eixa mirada és possible per eixa constància, resistència, eixa fermesa en continuar editant i publicant, en seguir endavant, amb una determinació indestructible, i no sempre fàcil, però la tenacitat i la perseverança que ha permés arribar a hui.

Tants anys, tants moments històrics i tants moments personals que hem compartit. Quan entrí era jove, ara m'agrada veure als que venen darrere, i estic segura que vindran noves persones que compartiran aquesta complicitat i estima.

Estic ben orgullosa d'haver format part de *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, i d'haver conegut persones tan especials com els companys de *Quaderns*.

Gràcies per haver vingut, perquè sense el poble no hi ha *Llibre del poble*!

Enric Juan Redal.

Quaderns, la mirada des de l'agraïment

Bona vesprada,

Vull començar amb un record per totes les persones que al llarg del temps han viscut en aquest espai geogràfic que es diu Alaquàs. A conèixer aquestes persones que treballen, que pensen, que sobreviuen, que lluiten, que riuen..., s'ha dedicat la llavor de tots els que hem treballat en aquest projecte d'investigació cultural que es diu *Quaderns d'Investigació*. La concessió de la Medalla d'Or del poble ens dona l'oportunitat de mostrar el nostre agraïment a les institucions i a les persones que ajuden o han ajudat *Quaderns*. Així, moltes gràcies a l'Ajuntament d'Alaquàs, a la corporació municipal, pel reconeixement i també al seu alcalde per les paraules d'abans i a la senyora vice-secretària pel seu testimoni.

Moltes gràcies a Alaquàs Debat per presentar la proposta de la concessió de la medalla d'or i també a les institucions que recolzaren a *Quaderns* per rebre aquesta distinció; també a totes les persones que signaren el document d'adhesió a la proposta que reconeixia la llavor de quasi quaranta-dos anys d'investigació de la història del nostre poble.

Gràcies als més de 150 investigadors i investigadores que amb els més de 350 estudis publicats conformen un corpus documental de més de deu mil pàgines i unes 3500 fotografies recuperades. Aquests estudis ens permeten saber activitats, comportaments, formes de vida, costums, problemes..., de la gent que ha viscut a Alaquàs des de fa més de cinc cents anys. El treball dels llauradors que eixien pel portal de València cada dia; el sentiment de la xiqueta musulmana que se'n va pels Fondos per no tornar; l'alegria de la gent del poble quan sap que ja no té per què pagar més censos emfitèutics; les tensions a la porta del Castell quan es negocia un pacte entre el senyor i els vilatans...; l'orgull de la gent quan entra al Castell ja propietat del poble fa uns pocs anys; o la por i el dolor de les epidèmies de pesta, de còlera o de Covid..., han estat temes d'investigació. Moltes gràcies a tots els que heu emprat el vostre temps en investigar.

Gràcies a les famílies que han estat disposades a cedir fotografies o a concedir entrevistes per documentar les imatges.

Gràcies al treball desinteressat de correctors i editors; també dels maquetistes a la nostra impremta de Miquel des de fa 42 anys; gràcies als clavaris dels primers anys, de la Mare de Déu i del Crist; també a les institucions que ens ajudaren, especialment a Caixa Popular, que ha mantingut el seu ajut; i per descomptat gràcies a les diferents corporacions municipals presidides per Albert Taberner, Paco Tàrrega, Adrià Hernández, Jorge Alarte, Elvira Garcia, Toni Saura. Jo no oblidaré mai la primera entrevista amb Albert i Carme Mateu o la darrera celebrada fa tres dies amb Toni i Fran.

Gràcies als que han dissenyat i construït la pàgina web; gràcies a la fidelitat d'uns tres-cents lectors que compren cada any el llibre; també el reconeixement a les persones que s'han ocupat de la venda; també a les llibreries del poble. Gràcies als que han portat la història local a les aules o han preparat exposicions amb els alumnes. Són desenes i desenes de persones les que han participat en aquesta obra col·lectiva i de la que els membres del Consell de Redacció ens sentim molt orgullosos. Un record molt especial per les persones del consell i autors que ja no estan i dels que tant vam aprendre: Josep Esteve, Juan Alabau, Mariano Planells, Antonio Sancho, Amparo Alabau, Vicent Graullera, Eduard Genovés, Virgili Bessó, Pasqual Andrés, Gerard Miquel; persones que han publicat al nostre llibre... A ells dediquem també la medalla. Gràcies també a les persones que han fet que la Història forme part del nostre present en les novel·les històriques que s'han escrit (*Los baños del callejón*, *El violín roto*; *Los hijos de Abraham*); en les simfonies o cançons populars que s'han compost i han estat interpretades per la UMA (*La fulla de Malva*, *El meu poble té un castell*...); en les obres de teatre que s'han escrit (*Destí de Malaurança*); en els itineraris urbans de caràcter històric que s'han fet; en la senyalística que ens mostra els tresors artístics del nostre poble; en la recuperació saludable dels menjars tradicionals; en la documentació sobre les tradicions del poble (*La Carxofa*); en la conservació de les fotografies o en la producció de pel·lícules i documentals (*Cautivas*); o en la recuperació d'una marca comercial (Aguilar) o en la revitalització de l'Acadèmia dels Nocturnos; o en l'escriptura reflexiva al diari *Levante*, o en nomenar a una flor *Castell d'Alaquàs*... Justificar els gegants del poble (Carmesina i Sotil); o agermanar a Alaquàs amb Cremona...; o documentar les imatges del poble a través de les xarxes socials..., ha estat una llavor d'investigació extraordinària.

Quaderns és una obra col·lectiva... El seu èxit són els grups de treball, haver organitzat a través de l'edició d'un llibre la participació de centenars de persones..., com s'ha demostrat fa unes setmanes quan presentàrem, gràcies a

diferents institucions (Cor de Vila, El Cullerot, la UMA, l'AFA, Poetes d'Alaquàs...) la col·lecció *Memòria Popular i Patrimoni* que ha fet possible la unió de més de cent persones que en tretze comissions estan treballant sobre la recuperació del nostre patrimoni gastronòmic, arquitectònic, popular, cultural, familiar, esportiu... A tots ens ha agradat participar d'aquesta aventura col·lectiva de *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*. Tots els que hem participat ens hem enriquit al formar part d'aquesta empresa comuna. El treball, la investigació, l'amistat entre tots ha estat una constant font d'orgull.

I m'agrada pensar que la Medalla d'Or és un reconeixement a tots els que hem participat però especialment al poble d'Alaquàs, a totes les persones que han viscut ací al llarg dels segles; persones desconegudes la majoria, amb les seues inquietuds, amb els seus treballs, la seua alegria, els seus problemes... Estem a 28 d'abril; fa tres dies commemoravem la batalla d'Almansa i avui mateix fa 315 anys, les tropes que estaven en aquest edifici segaren els camps de blat d'algunes partides del poble perquè les tropes borbòniques que anaven a ocupar el castell uns dies més tard no trobaren menjar pels seus cavalls. M'agrada pensar que aquesta medalla també és per a persones com aquelles que sofriren amb la situació; per a totes les persones d'Alaquàs d'abans i d'ara. Elles són les protagonistes de la nostra història i per tant també d'aquest reconeixement.

Moltes gràcies.

Col·lectiu *Quaderns d'Investigació* amb Toni Saura, alcalde d'Alaquàs.

Toni Saura, alcalde d'Alaquàs, fa entrega de la Medalla d'Or de la Ciutat al Col·lectiu *Quaderns d'Investigació*.

La corporació municipal d'Alaquàs amb el Col·lectiu *Quaderns d'Investigació*.

